

Alnajjar, A. A. (2024). Türkiye’de öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili çalışmaların incelenmesi: Arapça eğitimi bağlamında bir değerlendirme. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 5(2), 54-69.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 19.01.2024 Kabul/Accepted: 16.04.2024

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Türkiye’de Öğrenci Merkezli Strateji, Yöntem ve Tekniklerle İlgili Çalışmaların İncelenmesi: Arapça Eğitimi Bağlamında Bir Değerlendirme¹

Abdallah A. ALNAJJAR²

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2005-2022 yılları arasında Arapça eğitiminde öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış lisansüstü tezler ve bilimsel makaleleri incelemektir. Bu hedef doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, yazılı, sözlü veya görsel materyal gibi çeşitli iletişim biçimlerinin içeriğini analiz etmek ve yorumlamak için kullanılan bir araştırma metodolojisidir. Alanyazın taraması sonucunda, son yıllarda Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların düzenli olarak arttığı, çalışmaların 4’ü doktora, 41’i yüksek lisans 3’ü araştırma makalesi olmak üzere 48 çalışmanın yapıldığı, en çok çalışmanın yayınlandıkları kurum bazında İstanbul Aydın Üniversitesinde (f=23), bilim dalı bazında ise eğitim bilimlerinde (f=39), yöntem olarak da en fazla betimsel ve derleme yöntemlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca çalışmanın bulguları kapsamında Arapça eğitimi alanında bireysel öğrenme yöntemi, ters yüz yöntemi, iş birliğine dayalı öğrenme, beyin fırtınası, tartışma yöntemi, artırılmış gerçeklik, proje tabanlı öğrenme, probleme dayalı öğrenme, sınıf dışı etkinlik ve yaratıcı düşünme yöntemlerinde yapılan çalışmaların sayısı 1 ila 2 arasında değişerek düşük kalmıştır. Sonuç olarak, Türkiye’de Arapça eğitimi alanında öğrenci merkezli stratejilere yönelik yapılan tarama ve analizlerin sayıları giderek artmasına rağmen, belirli öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu bağlamda hem makale hem de lisansüstü çalışmalarda bu konulara başvurulması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci merkezli strateji; Arapça eğitimi; değerlendirme

A Research on Studies Related with Student-Centered Strategies, Methods and Techniques in Turkey: An Evaluation in the Context of Arabic

Abstract

The aim of this research is to examine postgraduate theses and scholarly articles conducted between 2005 and 2022 regarding student-centered strategies, methods, and techniques in Arabic education. To achieve this goal, the qualitative research method of content analysis has been employed. Content analysis is a research methodology used to analyze and interpret the content of various forms of communication, such as written, oral, or visual materials. Following a review of the literature, it was found that studies on student-centered strategies, methods, and techniques in the context of Arabic education have been consistently increasing in recent years. A total of 48 studies were identified, including 4 doctoral dissertations, 41 master's theses, and 3

¹ Bu çalışmanın bir bölümü FSMVÜ II. Uluslararası Arap Dili ve Edebiyatı Araştırmaları konferansında sözlü olarak sunulmuştur.

² Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi ABD, Konya-Türkiye, e-posta adresi: abdallaha.alnajjar@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-3964-5175

research articles. It was determined that the majority of these studies were conducted at Istanbul Aydin University (f=23) in terms of institution, within the field of education sciences (f=39) in terms of discipline, and predominantly utilizing descriptive and review methods in terms of methodology. Additionally, within the scope of the findings, it was observed that the number of studies on individual learning methods, flipped learning, collaborative learning, brainstorming, discussion method, augmented reality, project-based learning, problem-based learning, out-of-class activities, and creative thinking methods in Arabic education remained low, ranging from 1 to 2 studies. Consequently, despite the increasing number of surveys and analyses conducted on student-centered strategies in Arabic education in Turkey, no specific studies were found on particular student-centered strategies, methods, and techniques. Therefore, it is recommended that both articles and postgraduate studies address these topics.

Keywords: Student-centered strategy; Arabic education; evaluation

1. GİRİŞ

Günümüzde küreselleşen dünyada iletişim, genellikle birden fazla dil bilme gerekliliği ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle dil öğrenimi, eğitimde giderek daha önemli bir odak noktası haline gelmektedir (Çakmak, 2016). Dil öğrenimi, özveri, azim ve yoğun zaman gerektiren bilinçli bir süreçtir (Guler, 2007). Dil öğrenme süreci, kelime hazinesinin geliştirilmesi, dilbilgisi kurallarının öğrenilmesi ve dilin kullanımının öğrenilmesi gibi aşamalardan oluşmaktadır (Taşkin, 2023; Uçak, 2016). Dil öğrenme sürecinde edinilmesi veya kazanılması gereken temel beceriler dilbilgisi, okuma, yazma ve konuşma becerileridir (Çeltik, 2022). Geleneksel olarak, öğrenciler yüz yüze konuşma ve basılı metinler kullanarak dilleri öğrenirken, günümüzde öğrencilerin farklı araçlar kullanarak iletişim kurabilmesi mümkündür. Her aracın kendi tarzı, kelime dağarcığı ve dil kullanımına yönelik yaklaşımı bulunmaktadır (Aktan-Erciyas, 2021; Brown, 2006; Şanal, 2017).

Dil öğrenme, çok yönlü bir faaliyet olduğu için bu süreç birçok etkiye açıktır. Dil öğrenme sürecinin ve ortamının merkezinde öğrenen birey bulunmaktadır ve bu sebeple bireyin öğrenme etkinliği ve öğrenilen dilin içeriğiyle ilgili içsel durumları önem arz etmektedir (Kalkan, 2022). Bu nedenle, öğretim sürecinde yer alan her birey, öğretim uygulamalarına farklı tepkiler verebilmekte ve fizyolojik, duyuşsal, bilişsel ve sosyal farklılıklara bağlı olarak uyarıcıyı algılamaktadır, bilgiyi belirli süreçlerden geçirip işleyerek belirli bir yapıya oturtmakta ve öğrenme sürecini gerçekleştirmektedir (Buck ve Wightwick, 2012; Foster, 2010; Zhang vd., 2022).

Öğrenme, deneyim sonucunda değişikliklere yol açan ve performansın ve gelecekteki öğrenmenin potansiyelini artıran bir süreç olarak kabul edilmektedir (Alkan, 2019; Brown, 2006). Dil öğrenme sürecini etkilediği düşünülen faktörler arasında yer alan dil öğrenme stratejileri, dünya genelinde ve Türkiye'de birçok araştırmanın konusu olmuştur (Alnufaie, 2022; Baysal, 2019; Baz-Bolluk ve Bağcı 2020; Bıyıklı, 2021; Cesur ve Fer, 2007; Dhendup, 2021; Göçer, 2017; Mutlu, 2008; Pawlak, 2019; Pongsukvajchakul, 2021; Temizkan, 2010). Öğrenciler, bilgiyi anlama ve problem çözme süreçlerine yardımcı olmak için dil öğrenme stratejilerini kullanmaktadırlar. Öğrenme stratejisi, bir bireyin bilgiyi kullanma veya öğrenmeye yönelik yaklaşımını ifade etmektedir. Dil öğrenme stratejisi, öğrencilerin hedef dilin pratik kullanımını stratejik bir şekilde gerçekleştirmek için bilgiyi nasıl kullanacaklarıyla ilgili temel bir konudur (Demet-Nazlı, 2013).

Öğrenme stratejilerinin bilinmesi kadar öğretilmesi, bunun da ötesinde bilinen stratejilerin kullanılması da önemlidir. Dil eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklere yönelen araştırmacıların sayısı giderek artmaktadır. Bununla birlikte Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin yapılmış çalışmaların çoğunluğu nicel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntemdir (Abu Rmealah, 2018; Abu Saleh, 2021; Alafune, 2021; Almohammed, 2022; Hendavi, 2019; Karaca, 2016; Karakoç, 2021; Kassas, 2019; Kütükcü, 2010). Ayrıca bu alanda nitel araştırma yöntemlerinden derleme yöntemi sıkça kullanılmaktadır (Aydın, 2005; Koçak, 2021; Medni, 2010).

Türkiye'deki dil öğrenimi bağlamında öğrenci merkezli stratejiler, yöntemler ve teknikler üzerine yapılan literatür incelemesi, öğrenci merkezli yaklaşımların öğrenme sonuçlarını geliştirme ve öğrenciler arasında eleştirel düşünme becerilerini geliştirme konusundaki etkisine dair artan bir araştırma yığını ortaya çıkmaktadır (Sulak ve Süğümlü, 2019; Şimşek ve Özasan, 2021; Yağan, 2022; Yeşilpınar ve Doğanay, 2018). Öğrenci merkezli yaklaşım, öğrenci katılımı ve öğrenme sürecinde iş birliğine odaklanarak öğrenciler arasında problem çözme ve proje tabanlı öğrenme gibi unsurlara vurgu yapılmaktadır (Abdigapbarova ve Zhiyenbayeva, 2023; Kerimbayev ve değerleri, 2023).

Söz konusu yapılan çalışmalarda dil gelişimi, bilgisayar destekli öğretim, çevrimiçi kelime uygulaması, basamaklı öğretim, dijital hikayeler, buluş yoluyla öğretim stratejisi, sorgulama temelli öğrenme, beyin temelli öğrenme, problem çözme, kavram haritası, zihin haritası, örnek olay, alternatif değerlendirme temelli öğrenme, farklılaştırılmış öğretim, altı şapkalı düşünme, istasyon tekniği, kavramsal değişim metinleri, probleme dayalı öğretim, proje tabanlı öğretim gibi farklı strateji, yöntem ve tekniklerin Arapça eğitiminde gelişimine etkisi araştırılmış, çalışmalar kapsamında hazırlanan Arapça eğitime yönelik etkinlikler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede, her geçen gün artan çalışmalarda Arapça eğitimiyle ilgili çeşitli yönlerin ele alındığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmada, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili 2005-2022 yılları arasında bilimsel makale ve lisansüstü tezlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında odaklanılan araştırma soruları şunlardır:

1. Çalışmaların yayın yılı açısından dağılımı nasıldır?
2. Çalışmaların yazım dili açısından dağılımı nasıldır?
3. Çalışmaların yayın türü açısından dağılımı nasıldır?
4. Çalışmaların yayınlanan kurum açısından dağılımı nasıldır?
5. Çalışmaların bilim dalı açısından dağılımı nasıldır?
6. Çalışmaların hedef kitlesi dağılımı nasıldır?
7. Çalışmalarda sıklıkla kullanılan araştırma yöntemleri nelerdir?
8. Çalışmaların dil beceri alanları nelerdir?
9. Çalışmalarda kullanılan Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikleri nelerdir?

Bu çalışma, Türkiye'deki Arapça eğitimi bağlamında özellikle öğrenci merkezli öğrenme strateji, yöntem ve tekniklerinin kapsamlı bir şekilde incelenmesi, eğitimcilerin, politika yapıcıların ve araştırmacıların Arapça eğitiminde öğrenci merkezli öğrenmenin uygulanması ve etkinliği hakkında bilinçli kararlar verilmesini kolaylaştıracaktır. Bu çalışmaya ihtiyaç duyulmasının arkasındaki temel sorun, mevcut Arapça eğitimi stratejilerinin ve yöntemlerinin etkinliğinin tam olarak anlaşılabilmesi veya değerlendirilememesidir. Bu çalışma, bu eksikliği gidererek, Arapça eğitimi alanında daha iyi bir anlayış ve daha etkili uygulamaların geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, alandaki paydaşlar için hem bilgi sağlama hem de eğitim kalitesini artırma potansiyeline sahiptir.

2. YÖNTEM

Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmaların değerlendirildiği bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, “çok çeşitli söylemlere uygulanan birtakım metodolojik araç ve tekniklerin bütünü” olarak tanımlanabilir (Bilgin, 2006). İçerik analizi, iletilen materyalin (bir kitap veya film gibi) açık ve gizli içeriğinin, anahtar sembollerini ve temalarını sınıflandırma, tablolama ve değerlendirme yoluyla analizidir, böylece anlamını ve muhtemel etkisini belirlemek amacıyla kullanılır. Sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan ve nitel araştırmaların bir parçası olan içerik analizi, araştırmacının doğrudan müdahale etmeden bütüncül bir bakış açısıyla incelenmesini sağlayan belirli kurallara dayalı bir yöntemdir (Başfıncı, 2008; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmanın temel odak noktası, bir konu etrafında yapılmış farklı ve bağımsız çalışmaların incelenmesidir. Bu inceleme, çalışmaların yönelimlerini ve elde edilen sonuçları açıklayıcı ve tanımlayıcı bir içerik analiziyle değerlendirmeyi içermektedir (Çalık ve Sözbilir, 2014).

2.1. Veri Toplanma ve Analiz

Çalışma kapsamında, öğrenci merkezli stratejiler, öğrenci merkezli yöntemler, öğrenci merkezli teknikler ve Arapça eğitimi anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan alan yazını taraması, Ulusal Tez Merkezi Kurulu (YÖK), Google Akademik, Ulakbim, Eric, Ebsco, Web of Science ve Elsevier veri tabanlarında İngilizce ve Türkçe olarak gerçekleştirilmiştir. Toplamda 834 bilimsel araştırma ve lisansüstü çalışma, anahtar kelimeleri kullanılarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, Arapça öğretiminde kullanılan öğrenci merkezli yaklaşımlara ilişkin 48 çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma, 31 Ocak-30 Nisan 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı çerçevesinde, öğrenci merkezli stratejiler, yöntemler ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların yıl, dil, yayın türü, yayınlanan kurum, bilim dalı, hedef kitlesi, çalışma deseni, dil alanı ve strateji türleri açısından gruplandırılması yapılmıştır.

2.2. Kapsam ve Sınırlılık

Bu çalışma, öğrenci merkezli stratejiler, yöntemler ve teknikler temel alınarak belirlenen 48 çalışma (41 yüksek lisans, 3 doktora ve 4 araştırma makalesi) ile sınırlıdır. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar, 2005-2022 yılları arasındaki araştırmaları kapsamaktadır. Çalışma kapsamında yapılan sınıflandırmalar, çalışmaların tüm metnini dikkate almıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli stratejiler, yöntemler ve tekniklerle ilgili yapılan eğitim çalışmalarının tam metin incelemesini gerçekleştirmek üzere, araştırmacı tarafından "Öğrenci Merkezli Strateji, Yöntem ve Teknikler Yayın Sınıflama Formu" (Ek-1) adlı analiz formu hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında, araştırma analiz formu kodlamalarının tutarlılığını sağlamak amacıyla, konusunda uzman dört kişi, analiz formundaki temaları detaylı bir şekilde incelemiştir. Bu inceleme sonucunda temalar, yeniden geliştirilmiş ve çalışmanın amacına uygun olduğu kararına varılmıştır. Belirlenen temalar ve ilgili kodlama basamakları aşağıda sıralanmıştır:

- Çalışmanın künyesi: Çalışmanın yayın yılı, yayın dili ve yayın türü.
- Çalışmanın yayınlandığı kurum: Üniversite ve hakemli dergi.
- Çalışmanın bilim dalı: Eğitim bilimleri ve sosyal bilimleri.
- Çalışmanın hedef kitlesi: Genel, öğretmenler, üniversite öğrencileri, lise öğrencileri ve ortaokul öğrencileri vb.
- Çalışmanın yöntemi: Nicel, nitel ve karma.
- Çalışmanın dil alanı: genel, konuşma, okuma, dilbilgisi, kelime hazinesi, yazma ve dinleme vb.
- Öğrenci merkezli strateji türü: öykü, hikâye ve roman, eğitsel oyun ve rol oynama, drama ve tiyatro, zekâ dayalı öğrenme, ezgiler ve şarkılar, aktif öğrenme yöntemi, bireysel öğrenme yöntemi, ters yüz yöntemi, iş birliğine dayalı öğrenme, beyin fırtınası, tartışma yöntemi, artırılmış gerçeklik, proje tabanlı öğrenme, probleme dayalı öğrenme, sınıf dışı etkinlik, yaratıcı düşünme vb.

2.4. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi"nde (YKBAEY, 2012) uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.4.1. Etik kurul izni

Bu çalışma, doküman analizi temelli bir yaklaşımla gerçekleştirildiği için etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamaktadır.

3. BULGULAR VE YORUM

Çalışma kapsamında incelenen 48 lisansüstü tez ve bilimsel makale içerik analize dâhil edilmiş olup, dâhil edilen bu çalışmalara ait betimsel özellikler, yüzde ve frekans şeklinde tablolar halinde sunulmuştur. Bu bölümde, öğrenci merkezli stratejiler, yöntemler ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların yayın yılı, yayın dili, yayın türü, yayınlanan kurum, bilim dalı, hedef kitlesi, çalışma deseni, dil alanı ve strateji türlerine göre dağılımlarına yer verilmiştir.

3.1. Çalışmaların Yayın Yılı

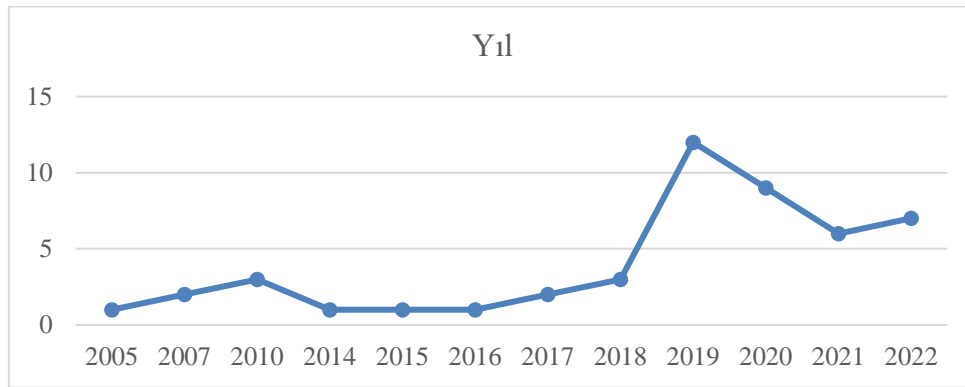
Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı Tablo 1'da gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Sıklık	Yüzde
2005	1	2.08
2007	2	4.16
2010	3	6.25
2014	1	2.08

2015	1	2.08
2016	1	2.08
2017	2	4.16
2018	3	6.25
2019	12	25
2020	9	18.75
2021	6	12.5
2022	7	14.58
Toplam	48	%100

Tablo 1’de, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmaların yıllara göre dağılımını gösteren verilere yer verilmiştir. Tablodan görüldüğü üzere, en yüksek sıklığın 12 çalışma ile 2019 yılına ait olduğu tespit edilmiştir. En az sıklığın görüldüğü yıllar ise tek bir çalışma ile 2005, 2014, 2015 ve 2016 yıllarıdır. Bu bağlamda, yapılan çalışmaların sayısının yıllara göre arttığı görülmektedir. Ayrıca, 2006, 2008, 2009, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerin ile ilgili yapılan çalışmaların yıllara göre dağılım grafiği Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Grafiği

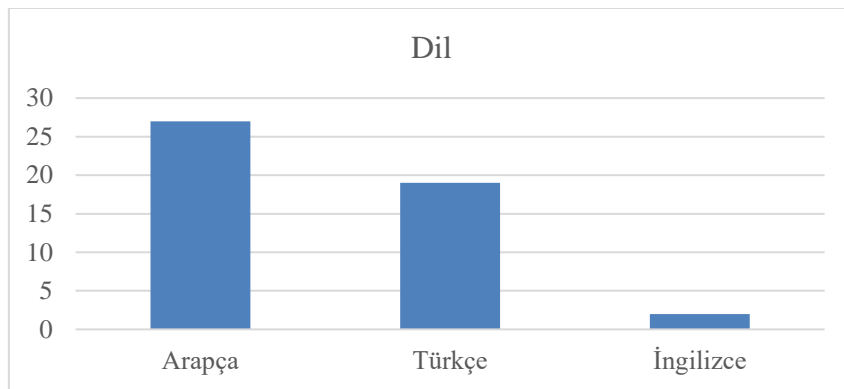
3.2. Çalışmaların Yayın Dili

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların dile göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayın dillerine Göre Dağılımı

Çalışma Dili	Sıklık	Yüzde
Arapça	27	56,25
Türkçe	19	39,58
İngilizce	2	4,16
Toplam	48	%100

Tablo 2 incelendiğinde, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmaların 27 (%56,25)’inin Arapça, 19 (%33,33)’ünün Türkçe ve 2 (%4,16)’sının ise İngilizce olduğu görülmektedir. Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikleriyle ilgili yapılan çalışmaların yayın dillerine göre dağılım grafiği Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayın Dillerine Göre Dağılımı

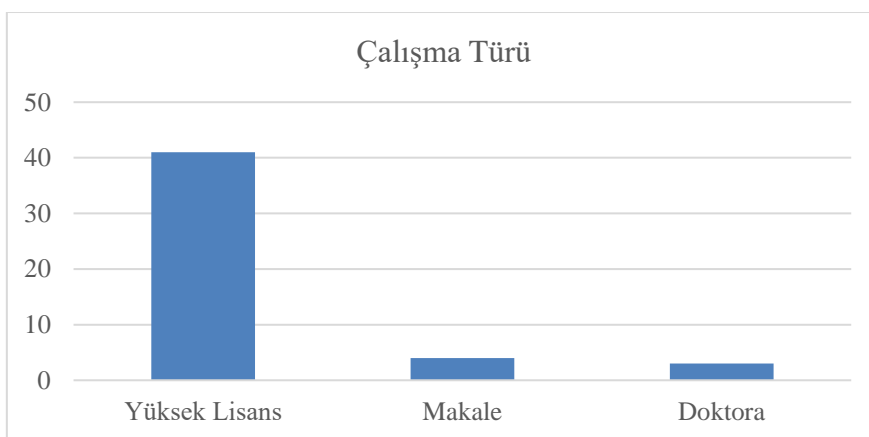
3.3. Çalışmaların Yayın Türü

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların yayın türüne göre dağılımı Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayın Türüne Göre Dağılımı.

Yayın Türü	Sıklık	Yüzde
Yüksek lisans tezi	41	85,41
Doktora tezi	3	6,25
Bilimsel makale	4	8,33
Toplam	48	% 100

Tablo 3'te ifade edilen dağılıma göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmaların en fazla yüksek lisans 41'i (%85,41), daha sonra bilimsel araştırma düzeyinde 4'ü (%8,33) araştırma makalesi olduğu belirlenmiştir. Doktora tezi düzeyinde yapılan Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili çalışmalarının ise az düzeyde 3'ü (%6,25) olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların yayın türüne göre dağılım grafiği Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayın Türüne Göre Grafiği

3.4. Çalışmaların Yayınlandığı Kurum

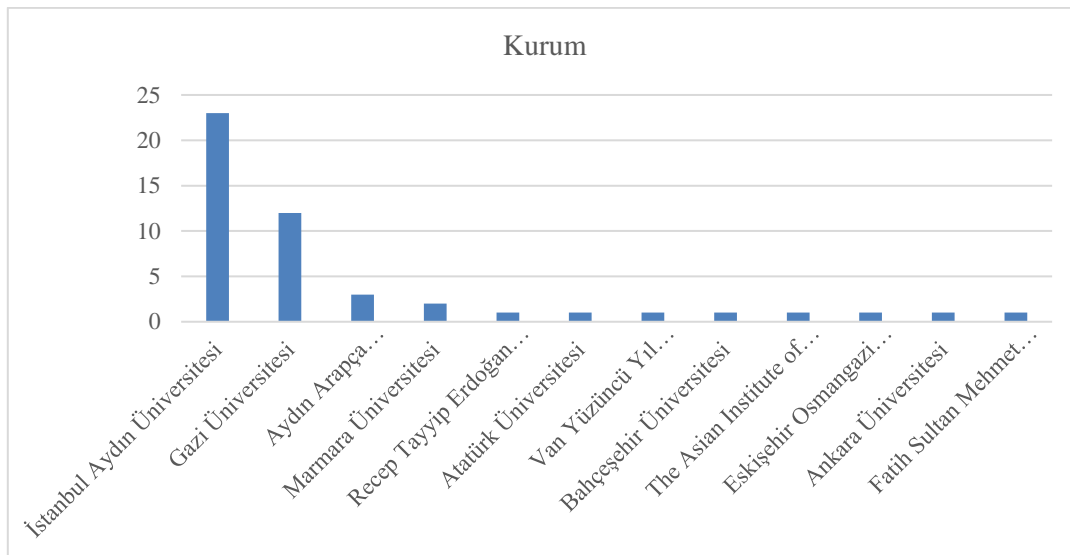
Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların yayımlandıkları kurumlara göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayınlandıkları Kuruma Göre Dağılımı

Yıl	Sıklık	Yüzde
Üniversite	(44)	(91,7)
İstanbul Aydın Üniversitesi	23	47,91
Gazi Üniversitesi	12	28
Marmara Üniversitesi	2	4,16

Bahçeşehir Üniversitesi	1	2,08
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	2,08
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1	2,08
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	2,08
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	1	2,08
Ankara Üniversitesi	1	2,08
Atatürk Üniversitesi	1	2,08
Hakemli Dergi	(4)	(8,3)
Aydın Arapça Araştırmaları Dergisi	3	6,25
The Asian Institute of Research Education Quarterly Reviews	1	2,08
Toplam	48	%100

Tablo 4 incelendiğinde, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili elde edilen bulgulara göre, 48 çalışmaların 44'ünün (%91,7) üniversitelerde, 4 tanesinin (%8,3) ise dergilerde yayımlandığı görülmektedir. Buna göre, Türkiye’de Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan tezler toplam 10 üniversitede gerçekleştirildiği belirlenmiştir. En fazla tez, sırasıyla İstanbul Aydın Üniversitesi (f=23, %47,91), Gazi Üniversitesi (f=12, %28) ve Marmara Üniversitesi (f=2, %4,16) bünyesinde yapılmıştır. Konuyla ilgili diğer bilimsel makalelerin ise sadece iki dergide yayımlandığı belirlenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların yayımlandıkları kuruma göre dağılım grafiği Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 4. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yayımlandıkları Kurumlara Göre Grafiği

3.5. Çalışmaların Bilim Dalı

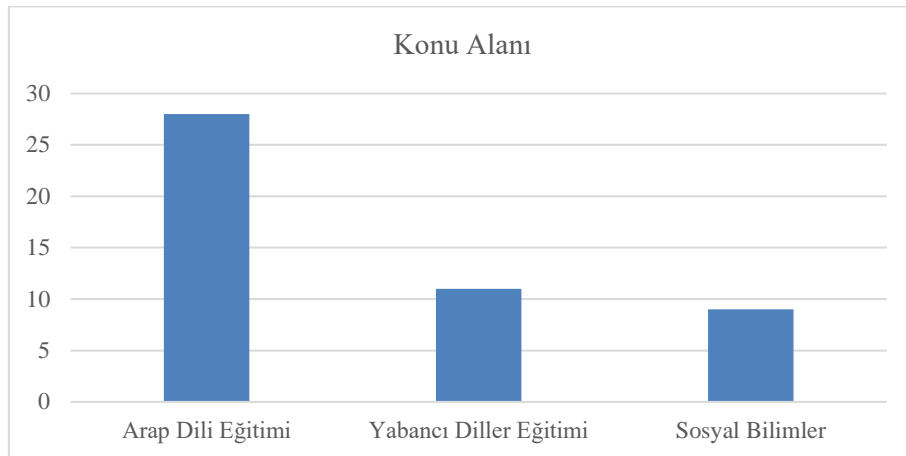
Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların bilim dallarına göre dağılımı Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Bilim Dalına Göre Dağılımı

Bilim Dalı	Sıklık	Yüzde
Eğitim Bilimleri	(39)	(81,25)
Arap dili eğitimi	28	85,33
Yabancı diller eğitimi	11	22,91
Sosyal Bilimler	(9)	(18,75)
Toplam	48	%100

Tablo 5’te ifade edilen dağılıma göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmalarının tamamı dikkate alındığında, yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun (f=39, %81,25) Eğitim Bilimlerinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim Bilimlerinde gerçekleşen çalışmalar 28

(%85,33)'nün Arap dili eğitimi, 11 (%22,91)'inin ise Yabancı diller eğitimi bağlamında yapıldığını görülmüştür. Yanı sıra Sosyal Bilimler gerçekleştirilen çalışmaların sadece 9 adet olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların bilim dalına göre dağılım grafiği Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Bilim Dalına Göre Dağılımı

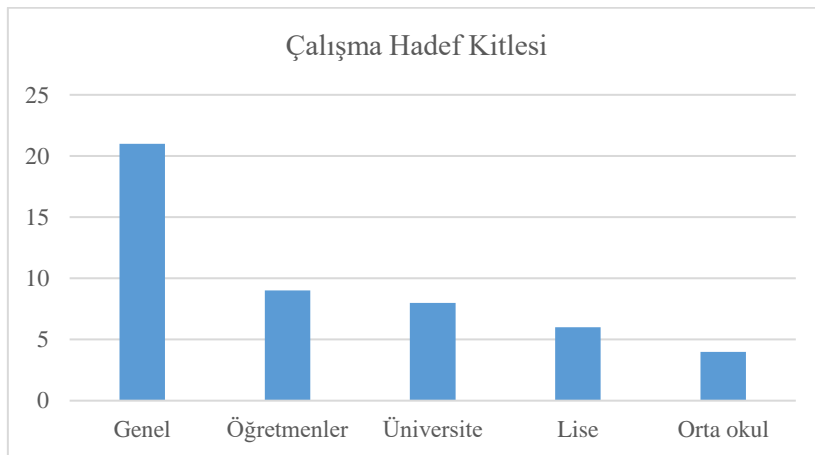
3.6. Çalışmaların Hedef Kitleleri

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların hedef kitesine göre dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Hedef Kitesine Göre Dağılımı

Konu Alanı	Sıklık	Yüzde
Genel	21	43,75
Öğretmenler	9	18,75
Üniversite öğrencileri	8	16,66
Lise öğrencileri	6	12,5
Orta okul öğrencileri	4	8,33
Toplam	48	% 100

Tablo 6'da, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili incelenen toplam 48 çalışmanın 5 farklı kitleye yönelik gerçekleştirilmiştir. Bu hedef kitleleri sırasıyla; genel katılımcı (f=21, %43,75), öğretmenler (f=9, %18,75), üniversite öğrencileri (f=8, %16,66), lise öğrencileri (f=6, %12,5) ve ortaokul öğrencileri (f=4, %8,33) şeklinde sıralanmaktadır. Bu bulgulara göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikleri inceleyen çalışmaların büyük çoğunluğunun genel bir hedef kitle üzerinde odaklandığını ifade etmektedir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların Hedef Kitesine göre dağılım grafiği Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Hedef Kitesine Göre Grafiği

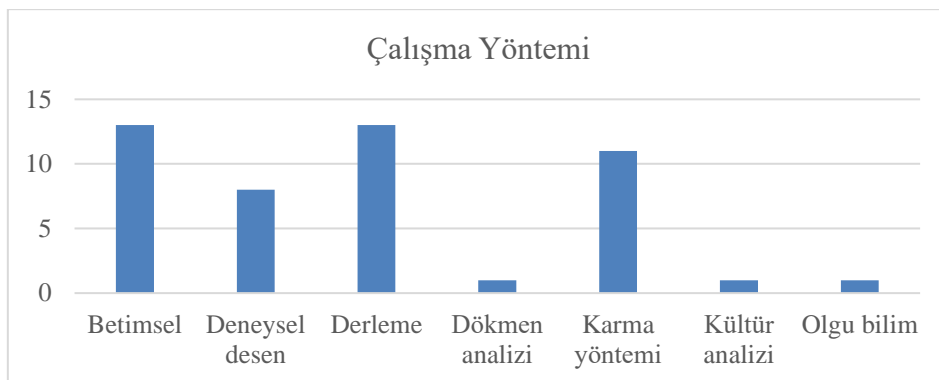
3.7. Çalışmaların Yöntemi

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların yöntemlerine göre dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yöntemlerine Göre Dağılımı

Konu Alanı	Sıklık	Yüzde
Nicel araştırma yöntemi	(21)	(43,75)
Betimsel	13	27,08
Deneysel	8	16,66
Nitel araştırma yöntemi	(16)	(33,33)
Derleme	13	27,08
Doküman analizi	1	2,08
Kültür analizi	1	2,08
Olgu bilim	1	2,08
Karma yöntem	(11)	(22,91)
Toplam	48	%100

Tablo 7'de sunulan verilere göre, çalışmaların 21'i (%43,75) nicel araştırma yöntemlerine göre, 16'si (%33,33) nitel araştırma yöntemlerine göre ve 11'i (%22,91) ise karma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tablo incelendiğinde, en sık tercih edilen yöntemlerin sırasıyla betimsel (f=13, %27,08), derleme (f=13, %27,08) ve deneysel yöntem (f=11, %17) olmuştur. Doküman analizi, kültür analizi ve olgu bilim yöntemleri ise en az kullanılanlar arasında yer almaktadır. Bu bulgulardan hareketle, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilişkin çalışmalarında genellikle nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, bu yöntemlerin çoğunlukla betimsel yöntemlere dayandığı söylenebilir.

Şekil 7. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yöntemlerine Göre Grafiği

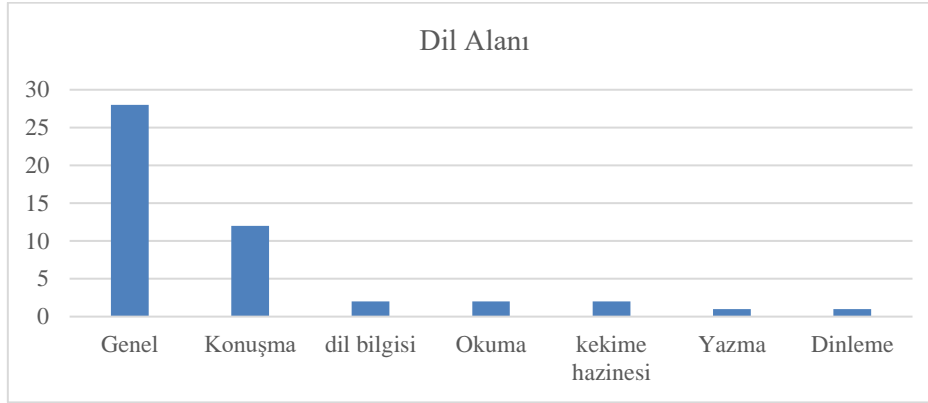
3.8. Çalışmaların Dil Beceri Alanı

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların dil alanlarına göre dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Dil Beceri Alanlarına Göre Dağılımı

Dil Beceri Alanı	Sıklık	Yüzde
Genel	28	58,33
Konuşma	12	25
Okuma	2	4,16
Dilbilgisi	2	4,16
Kelime hazinesi	2	4,16
Yazma	1	2,08
Dinleme	1	2,08
Toplam	48	%100

Tablo 8'e bakıldığında, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların 7 farklı dil alanına yönelik gerçekleştirilmiştir. Bu dil beceri alanları sırasıyla; genel alan (f=28, %58,33), konuşma becerisi (f=12, %25), okuma becerisi (f=2, %4,16), dilbilgisi (f=2, %4,16), kelime hazinesi (f=2, %4,16), yazma becerisi (f=1, %2,08) ve dinleme becerisi (f=1, %2,08). Bu bulgulara göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmalarının büyük çoğunluğunun genel bir dil alanına (f=39, %59) odaklandığı söylenebilir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların dil alanlarına göre dağılım grafiği Şekil 8'de verilmiştir.

Şekil 8. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Dil Alanlarına Göre Grafiği

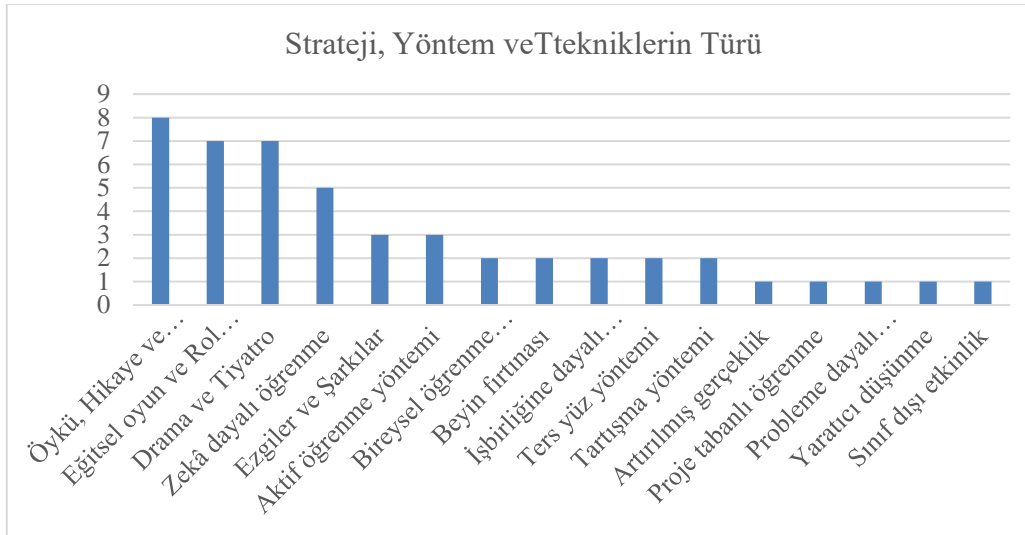
3.9. Öğrenci Merkezli Stratejilerin Türü

Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve teknikler ile ilgili yapılan çalışmaların strateji türüne göre dağılımı Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Strateji Türüne Göre Dağılımı

Konu Alanı	Sıklık	Yüzde
Öykü, hikâye ve roman	8	16,66
Eğitsel oyun ve rol oynama	7	14,58
Drama ve tiyatro	7	14,58
Zekâ dayalı öğrenme	5	10,41
Ezgiler ve şarkılar	3	6,25
Aktif öğrenme yöntemi	3	6,25
Bireysel öğrenme yöntemi	2	4,16
Ters yüz yöntemi	2	4,16
İşbirliğine dayalı öğrenme	2	4,16
Beyin fırtınası	2	4,16
Tartışma yöntemi	2	4,16
Artırılmış gerçeklik	1	2,08
Proje tabanlı öğrenme	1	2,08
Probleme dayalı öğrenme	1	2,08
Sınıf dışı etkinlik	1	2,08
Yaratıcı düşünme	1	2,08
Toplam	48	% 100

Tablo 9'a bakıldığında, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin çalışmalarda en fazla tekrar eden ilk beş strateji kavramının sırasıyla öykü, hikâye ve roman (f=8, % 16,66), eğitsel oyun ve rol oynama (f=7, % 14,58), drama ve tiyatro (f=7, % 14,58), zekâ dayalı öğrenme (f=5, % 10,41) ve ezgiler ve şarkılar (f=3, % 6,25) olduğu görülmektedir. Çalışma kapsamında incelenen çalışmaların strateji türüne göre dağılım grafiği Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9. Öğrenci Merkezli Stratejiler ile İlgili Yapılan Çalışmaların Strateji Türüne Göre Grafiği

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

2005-2022 yılları arasında Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin yapılmış çalışmaların sayısı 48'dir. Bu çalışmaların 41'i yüksek lisans tezleri, 4'ü araştırma makalesi ve 3'ü doktora tezlerinden oluşmaktadır. Konuyla ilgili yapılan çalışmaların sayılarının yıllara göre arttığı görülmektedir. Son 4 yılda (2019-2022) yapılan çalışma sayısı, daha önceki dönemlerde yapılan çalışmalardan daha fazladır. Bu durum, (2019-2022) yılları arasında araştırmacıların Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklere daha fazla ilgi gösterildiğini göstermektedir.

Türkiye'de Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların 44'ünün (%91,7) üniversitelerde, 4 tanesinin (%8,3) ise dergilerde yayınlandığını tespit edilmiştir. Tezlerin en fazla, sırasıyla İstanbul Aydın (f=23, %47,91), Gazi (f=12, %28) ve Marmara (f=2, %4,16) üniversitelerinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmaların tamamı dikkate alındığında, yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun (f=39, %81,25) Eğitim bilimlerinde yapılmış çalışmalar olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim bilimlerinde gerçekleşen çalışmalar 28'inin (%85,33) Arap dili eğitimi, 11'inin (%22,91) ise yabancı diller eğitimi bağlamında yapıldığını sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulara göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunun eğitim bilimlerinde hazırlandığı söylenebilir. Bu bulgular çerçevesinde, söz konusu düşük düzeydeki yapılan araştırma makalesi ve doktora tezlerin daha fazla araştırmalar yapılmasına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Çalışmada Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin yapılmış çalışmaların 5 farklı kitleye yönelik gerçekleştirilmiştir. Hedef kitleleri sırasıyla; genel katılımcı (%43,75), öğretmenler (%18,75), üniversite öğrencileri (%16,66), lise öğrencileri (%12,5) ve orta okul öğrencileri (%8,33) şeklinde sıralanmaktadır. Elde edilen bulgular ışığında, farklı hedef kitlelere yönelik yapılacak bilimsel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmalarının kullandığı yöntem türleri incelendiğinde (%45,83)'ünün nicel, (%37,5)'nin nitel, (%16,6)'sının karma araştırma yöntemlerinden yararlandığını tespit edilmiştir. Bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, Arapça eğitimi alanında öğrenci merkezli stratejilerine ilişkin yeni deneysel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu bağlamda, öğrenci merkezli stratejilerin etkinliği, öğrenci başarısı üzerindeki etkisi ve uygulama süreçleri üzerine odaklanan yeni bilimsel çalışmalara başvurulması önem arz etmektedir.

Bu çalışmada, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların genel alan (%58,33), konuşma becerisi (%25), okuma becerisi (%4,16), dilbilgisi (%4,16), kelime hazinesi (%4,16), yazma becerisi (%2,08) ve dinleme becerisi (%2,08) ile ilgili yapılmış olduğunu tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılmış çalışmaların büyük çoğunluğunun genel bir dil alanı (%59) üzerine odaklandığı söylenebilir. Bu çerçevede, temel dil becerilerine yönelik daha fazla araştırma başvurulması önerilebilir.

Çalışmada Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerine ilişkin yapılmış çalışmaların en fazla tekrar eden strateji kavramın sırasıyla öykü, hikâye ve roman (%16,66), eğitsel oyun ve rol oynama (%14,58), drama ve tiyatro (%14,58), zekâ dayalı öğrenme (%10,41) ve ezgiler ve şarkılar (%6,25) olduğu görülmüştür. Çalışmanın bulguları kapsamında bireysel öğrenme yöntemi, ters yüz yöntemi, işbirliğine dayalı öğrenme, beyin fırtınası, tartışma yöntemi, artırılmış gerçeklik, proje tabanlı öğrenme, probleme dayalı öğrenme, sınıf dışı etkinlik ve yaratıcı düşünme yöntemlerinde yapılan çalışmaların sayısı 1 ile 2 arasında değişerek düşük kalmıştır. Bu bulgular çerçevesinde, söz konusu düşük düzeydeki yapılan çalışmaların daha fazla araştırmalar yapılmasına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Çalışma kapsamında dikkat çeken önemli bir nokta, Arapça eğitimi alanında öğrenci merkezli stratejilerine ilişkin gerçekleştirilen tarama ve analizler sonucunda bazı öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili herhangi bir çalışma rastlanmamıştır. Bu stratejiler arasında buluş yoluyla öğretim stratejisi, argümantasyon, beyin temelli öğrenme, 5E ve 7E öğrenme modeli, kavram haritası, zihin haritası, örnek olay, durumlu öğrenme, istasyon tekniği, basamaklı öğretim, alternatif değerlendirme temelli öğretim, farklılaştırılmış öğretim ve altı şapkalı düşünme tekniği yer almaktadır. Buradan hareketle, bilimsel makale ve lisansüstü çalışmalarının bu yöntemler ve teknikler çerçevesinde gerçekleştirilebileceği söylenebilir. Bu kapsamda, araştırmacılarının bu alan ile ilgili hedeflenen çalışmalar yapmalarını teşvik edilmesi veya işbirliğinin artırılması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, Arapça eğitimi bağlamında öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların ve bu alana yönelen araştırmacıların sayısı giderek artmaktadır. Ancak, yayın türü, yayınlanan kurum, bilim dalı, hedef kitlesi, çalışma deseni ve temel dil beceri alanları değerlendirildiğinde, mevcut çalışmaların yeterli olmadığı söylenebilir. Arapça öğretiminde öğrenci merkezli stratejilerin kullanımı, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir şekilde yer almalarını ve kendi öğrenme ihtiyaçlarına uygun bir şekilde öğrenmelerini sağlayarak başarıyı artırmaktadır. Bu çerçevede, hem makale araştırmalarında hem de lisansüstü çalışmalarında bu konulara başvurulması önerilebilir. Son olarak, çalışmanın diğer bulgularının da Arapça eğitimi araştırmaları alanında ilgiyi artıracığı ve araştırmacılara fayda sağlayacağı umulmaktadır.

5. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: Makale tamamen yazar tarafından hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKÇA

Abdigapbarova, U., & Zhiyenbayeva, N. (2023). Organization of Student-Centered learning within the Professional Training of a future teacher in a Digital Environment. *Education and Information Technologies*, 28(1), 647–661. doi: 10.1007/s10639-022-11159-5

Abu Rmealah, H. M. S. (2018) *Yabancılar Arapça öğretmenin yaratıcı düşünme teknikleri bilgisinin öğretmenin yeterliliğine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Abu Saleh, H. K. H. (2021) *Öğrenen yabancı öğrencilerin kelime dağarcığının gelişmesinde oyun ve rol oynama yönteminin kullanılmasının etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Aktan-Erciyes, A. (2021). Understanding language acquisition: Neural theory of language. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(2), 697-705. doi: 10.52462/jlls.48

Alafune, A. (2021) *Yabancı öğrencilere Arapça öğretiminde öykünün dilde akıcılığın geliştirilmesine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Alkan, C. (2019). Öğrenme-öğretme süreçleri ilkeler. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 20(1), 209-229. doi: 10.1501/Egifak_0000001070

- Almohammed, S. (2022) *Yabancılara Arapça öğretimi alanında artırılmış gerçeklik tekniği ışığında müfredat önerisi hazırlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Alnufaie, M. R. (2022). Language learning strategy instruction in Saudi Arabia: a systematic review. *Arab World English Journal*, 13(2), 192-204. doi: 10.24093/awej/vol13no2.13
- Aydın, T. (2005) *Çoklu zekâ kuramı ve yabancılara Arapça öğretimi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başfıncı Şahin, Ç. (2008). Bir pazarlama iletişim medyası olarak web ortamında içerik analizi yapmanın güçlükleri ve olası çözüm önerileri. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi* 19(61), 52-71.
- Baysal, E. A. (2019). How to teach language learning strategies? *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 72-98.
- Baz-Bolluk, D., & Bağcı, H. (2020). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kullandıkları dil öğrenme stratejileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 448-463. doi: 10.17860/mersinefd.705769
- Bıyıklı, C. (2021). The relationship between language learning strategies and academic self-concept. *International Journal of Progressive Education*, 17(2), 101–123. doi: 10.29329/ijpe.2020.332.7
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi: Teknikler ve örnek çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Brown, H. D. (2006). *Principles of language learning and teaching* (5th ed.). Philadelphia, PA: Pearson Education.
- Buck, J., & Wightwick, C. (2012). *Teaching and learning languages: A practical guide to learning by doing*. London, England: Routledge.
- Cesur, O., & Fer, S. (2007). Dil öğrenme stratejileri envanterinin geçerlik ve güvenirlik çalışması nedir? *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 49-74.
- Çakmak, N. (2016). *Lisans öğrencilerinin bilgi arama süreçleri ile ilgili kavramları, tutumları ve düşünceleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir. Ankara.
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174).
- Çeltik, H. (2022). Yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerisi üzerine bir inceleme çalışması. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 11(31), 107-131.
- Demet-Nazlı, Ö. (2013). How do the psycholinguistic factors affect the foreign language learning process of preparatory class students? *The Internet Journal Language, Culture and Society*, 38, 120-130.
- Dhendup, S. (2021). Investigating language learning strategy use by Bhutanese undergraduate students. *I-Manager's Journal on English Language Teaching*, 11(1), 28-39. doi: 10.26634/jelt.11.1.17552
- Foster, R. (2010). *The teaching and learning process*. Florida: University Press.
- Göçer, A. (2017). Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin dil öğrenme stratejilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 121-142.
- Guler, A. (2007). Dil öğrenme süreci. Retrieved from Aöf-Açıköğretim Fakültesi Yardım Destek ve Paylaşım Platformu website: <https://www.aofdestek.net/konu/dil-ogrenme-sureci.32/>
- Hendavi, F. (2019) *Arapça öğretmenlerinin eylem ve iletişim yeteneklerini geliştirmede dil oyuncaklarının rolü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kalkan, T. (2022). Uzaktan eğitim dil öğrenim süreçlerinde özgün araç kullanımı. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 6(1), 77–91. doi: 10.46328/bestdergi.56
- Karaca, S. (2016) *Yabancı dil öğretiminde drama ve Arapça konuşma becerisine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

- Karakoç, R. (2021) *Öğrenen yabancı öğrencilerin kelime dağarcığının gelişmesinde oyun ve rol oynama yönteminin kullanılmasının etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (35. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kassas, C. (2019) *Duygusal zekâ ve Arapça öğretmenlerinin mesleki yeterliliğinin oluşumuna etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kerimbayev, N., Umirzakova, Z., Shadiev, R., & Jotsov, V. (2023). A student-centered approach using modern technologies in distance learning: a systematic review of the literature. *Smart Learning Environments*, 10(1). doi: 10.1186/s40561-023-00280-8
- Koçak, A. (2021). Arapça konuşmayı öğrenmede tartışma metodunun rolü. *Araştırmaları Dergisi Arap Dili Eğitimi*, 1(3), 87-99. doi: 10.17932/IAU.ARAP.2019.020/ayad_v03i10041
- Kütükcü, A. H. (2010) *Arapça öğretiminde drama yöntemi ve Arapça dersini yürüten öğretmenlerin bu yöntemi kullanma düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yıldız Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Medni, T. (2010) *Arapça öğretiminde edebi materyallerin kullanımı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mutlu, A. (2008) *Dil öğrenme inanışları ve dil öğrenme stratejileri: İngilizce öğretmen adayları üzerine bir çalışma (Balıkesir üniversitesi örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Pawlak, M. (2019). Investigating language learning strategies: Prospects, pitfalls and challenges. *Language Teaching Research*, 25(5), 817-835. doi: 10.1177/1362168819876156
- Pongsukvajchakul, P. (2021). Language learning strategies used in English writing by thai undergraduate students. *Shanlax International Journal of Education*, 9(2), 54–59. doi: 10.34293/education.v9i2.3626
- Sulak, S. E., & Süğümlü, Ü. (2019). Türkçe öğretiminde strateji, yöntem ve teknikler. *Türkçe Öğretimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenler için* (pp. 335–370). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şanal, f. (2017). Foreign language teaching and learning theories/approaches. *Literature Journal of Turkish Language and Literature*, 3(2), 220-225.
- Şimşek, H., & Özaslan, D. (2021). Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan öğrenci merkezli yöntem ve tekniklerin akademik başarıya etkisi: bir meta-analiz çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. doi: 10.30964/auebfd.740077
- Taşkın, Y. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin sözlük kullanma tercihlerinin incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 214–229. doi: 10.48174/buaad.1296735
- Temizkan, M. (2010). Öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımına göre düzenlenen Türk Dili II dersinin konuşma becerisine yönelik tutumlarına etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(187), 86-103.
- Uçak, S. (2016). Dil öğrenimi ve edinimi üzerine bir tartışma. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 1(1), 65-80.
- Yağan, S. A. (2022). Öğrenci merkezli yöntem, teknik ve stratejilerin öğrenci tutumuna etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(33), 294-323. doi: 10.35675/befdergi.730782
- Yeşilpınar U. M., & Doğanay, A. (2018). Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerin akademik başarıya etkisi: bir meta-analiz çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 186-209. doi: 0.17860/mersinefd.334542
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi (YKBAYEY). (2012). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı: Augustus 2012. Erişim adresi: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewiDnse4ksSFAxW0efEDHfO8AeYQFnoECB8QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.yok.gov.tr%2FDocuments%2F>

Kurumsal%2Fmevzuat%2FYay%25C4%25B1nEti%25C4%259FiY%25C3%25B6nergesi_140318.pdf&usg=A
OvVaw1Z13uMORQBA422O9eyMyT3&opi=89978449

Zhang, Y., Tian, Y., Yao, L., Duan, C., Sun, X., & Niu, G. (2022). Individual differences matter in the effect of teaching presence on perceived learning. *Computers & Education*, 179, 1-11. doi: 10.1016/j.compedu.2021.104427

7. EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to examine postgraduate theses and scientific articles related to student-centered strategies, methods, and techniques in Arabic education conducted between 2005 and 2022. To achieve this goal, content analysis, a qualitative research method, was employed. Content analysis is a research methodology used to analyze and interpret the content of various forms of communication, such as written, oral, and visual materials. The research questions in this study are as follows:

- What is the distribution of studies based on publication year?
- What is the distribution of studies based on the language of writing?
- What is the distribution of studies based on publication type?
- What is the distribution of studies based on publishing institutions?
- What is the distribution of studies based on academic discipline?
- What is the distribution of studies based on the target audience?
- What were the most frequently used research methods in these studies?
- What are the language domains covered in this study?
- What are the student-centered strategies, methods, and techniques used in these studies?

Within the scope of this study, a literature review was conducted using the keywords student-centered strategies, student-centered methods, student-centered techniques, and Arabic education. The literature review was performed in English and Turkish using databases such as the National Thesis Center Board (YÖK), Google Scholar, Ulakbim, Eric, Ebsco, Web of Science, and Elsevier. In total, 834 scientific research and postgraduate studies were examined using these keywords. As a result of this review, 48 studies related to student-centered approaches in Arabic teaching were considered for evaluation. The study was conducted between January 31 and April 30, 2023.

In the context of the study objectives, studies related to student-centered strategies, methods, and techniques were categorized based on the year of publication, language, publication type, publishing institution, academic discipline, target audience, research design, language domain, and types of strategies.

It is important to note that this study was limited to 48 works (41 master's theses, three doctoral theses, and four research articles) based on student-centered strategies, methods, and techniques. The included studies covered the period 2005–2022. To ensure the consistency of the Research Analysis Form coding, four experts in the field examined the themes in detail. As a result of this review, the themes were redeveloped and it was decided that they were suitable for the purpose of the study.

The literature review revealed a steady increase in studies related to student-centered strategies, methods, and techniques in Arabic education in recent years. Of the 48 studies, four were doctoral theses, 41 were master's theses, and three were research articles. Istanbul Aydın University had the highest number of publications (n=23), and the field of educational sciences had the highest frequency (n=39). The descriptive and review methods are the most commonly used research methods. The findings also indicated that the number of studies on individual learning methods, flipped learning, collaborative learning, brainstorming, discussion methods, augmented reality, project-based learning, problem-based learning, extracurricular activities, and creative thinking methods remained low, ranging from 1 to 2.

One notable point in the study is that despite the extensive literature review and analysis in the field of Arabic education, no studies were found related to certain student-centered strategies, methods, and techniques. These include teaching strategies through discovery, argumentation, brain-based learning, 5E and 7E learning models, concept mapping, mind mapping, case-based learning, situational learning, station technique, step-by-step teaching, alternative assessment-based teaching, differentiated teaching, and six thinking hat techniques.

Therefore, it can be suggested that further research and studies in both scientific articles and postgraduate works can be conducted within the framework of these methods and techniques.

In conclusion, the number of studies on student-centered strategies, methods, and techniques in Arabic education is steadily increasing. However, considering the number of studies in relation to the type of publication, place of publication, academic discipline, target audience, research design, and basic language skills, it can be said that the studies on Arabic education are not sufficient. Perhaps the most significant finding of this study is the absence of any research on certain student-centered strategies, methods, and techniques in the field of Arabic education in Turkey. Therefore, it is recommended that these topics be referred to in both scientific and postgraduate studies. Lastly, it is hoped that the other findings of this study will increase interest and benefit researchers in the field of Arabic education research.

The more frequent use of student-centered strategies in Arabic teaching, increased efforts to identify students' learning needs, the incorporation of more interactive activities into the learning process, and the inclusion of student-centered strategies in teachers' training programs contribute to the success of students. In conclusion, the use of student-centered strategies in Arabic teaching actively engages students in the learning process, enhances their confidence and motivation, and helps them improve their language skills. Therefore, the use of student-centered strategies in Arabic teaching is recommended. Despite the increasing number of studies, the most notable point emphasized in this study is the lack of research on student-centered strategies, methods, and techniques in the context of Arabic education in Turkey. In this context, it is advisable to refer to these topics in both articles and in postgraduate studies.

8. EKLER

(Ek-1): Öğrenci Merkezli Strateji, Yöntem ve Teknikler Yayın Sınıflama Formu

Araştırma Analiz Formu

1- Çalışmanın künyesi:			
Çalışmanın adı:		Çalışmanın yayın yılı:	
Çalışmanın yazarı:			
Çalışmanın yayın dili	Türkçe ( )	İngilizce ( )	Diğer: .....
Çalışmanın yayın türü:	bilimsel makale ( )	Yükseklisans tezi ( )	Doktora tezi ( )
2- Çalışma yayınlandığı kurum:			
( ) Üniversite:.....		( ) Hakemli dergi:.....	
3- Çalışmanın bilim dalı:			
( ) Eğitim bilimleri		( ) Sosyal bilimleri.	( ) Diğer:.....
4- Çalışmanın hedef kitlesi:			
( ) Genel		( ) üniversite öğrencileri	( ) orta okul öğrencileri.
( ) Öğretmenler		( ) lise öğrencileri	( ) Diğer:.....
5- Çalışmanın yöntemi:			
( ) Nicel yöntem:.....		( ) Nitel yöntem:.....	( ) Karma yöntem
6- Çalışmanın dil beceri alanı:			
( ) Genel		( ) Dilbilgisi	( ) Dinleme
( ) Konuşma		( ) Kelime hazinesi	( ) Diğer:.....
( ) Okuma		( ) Yazma	
7- Öğrenci merkezli strateji türü:			
( ) Öykü, Hikaye ve Roman		( ) Bireysel öğrenme yöntemi	( ) Proje tabanlı öğrenme
( ) Eğitsel oyun ve Rol oynama		( ) Ters yüz yöntemi	( ) Probleme dayalı öğrenme
( ) Drama ve Tiyatro		( ) İşbirliğine dayalı öğrenme	( ) Sınıf dışı etkinlik
( ) Zekâ dayalı öğrenme		( ) Beyin fırtınası	( ) Yaratıcı düşünme
( ) Ezgiler ve Şarkılar		( ) Tartışma yöntemi	( ) Diğer:.....
( ) Aktif öğrenme yöntemi		( ) Artırılmış gerçeklik	